

فریدریش ویلهلم نیچه

❖

زایش تراژدی

❖

ترجمه‌ی دکتر عیدیه زآبادی

ترجمه از متن آلمان

سرشناسه: **Nietzsche, Friedrich** نیچه، فریدریش، ۱۸۴۴ - ۱۹۰۰ م.

عنوان و پدیدآور: زایش تراژدی / فریدریش نیچه؛ ترجمه سعید فیروزآبادی.

مشخصات نشر: تهران - جامی، ۱۳۹۸

مشخصات ظاهری: ۱۶۰ ص.

شابک: 978-600-176-200-0

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

موضوع: نمایشنامه یونانی (تراژدی) -- تاریخ و نقد.

موضوع: موسیقی -- فلسفه و زیبایی شناسی.

شناسه افزوده: فیروزآبادی، سعید، ۱۳۴۴، مترجم.

ردبندی کنگره: B۳۳۱۳/ز۲ ۱۳۹۸

ردبندی دربی: ۱۹۳

نمارة کتابخانه ملی: ۵۶۶۲۲۹۸

خیابان دانشگاه، چهارراه وحید نظری، شماره ۵۲

تلفن: ۶۴۶۸۰۰۳ - ۶۴۴۰۰۱۳۳

jamipub

@jamipub

www.Jamipub.ir info@jamipub.ir

زایش تراژدی

فریدریش نیچه

ترجمه: دکتر سعید فیروزآبادی

چاپ نخست: ۱۳۹۸

شمارگان: ۷۵۰ جلد

چاپ: دیبا

حق چاپ محفوظ است

شابک: ۹۷۸ - ۶۰۰ - ۱۷۶ - ۲۰۰ - ۰

ISBN: 978 - 600 - 176 - 200 - 0

۲۵۰۰۰ تومان

فهرست مطالب

۷	یادداشت مترجم
۱۱	تلاشی برای نقد خویشتن
۲۵	پیش‌گفتار خطاب به رشارد واگنر

یادداشت مترجم

زمستان سال ۸۶۸ دانش‌جوی جوان و جویای نام، فریدریش ویلهلم نیچه، در شهر لایپزیگ فیلوژی تحصیل می‌کرد. حین تحصیل توجه نیچه به اندیشه‌های آرتور شوبنهاور، ریاب بدینی نزد یونانیان باستان جلب شد. همچنین دوستی نزدیک با ریشارد واگنر، موسیقیدان بزرگ معاصرش و طرح دوباره نمایش‌های باغ‌نک در آثار واگنر و اینکه موسیقی کلید درک فلسفه هنر بود، زمینه‌های ترجیح نیچه به تراژدی و نقش آن در یونان باستان را فراهم آورد. در همان آغاز سال ۱۸۶۹ نیچه به توصیه استادش، ریچل، به استادی در دانشگاه بازل سوئیس دعوت شد. در آن زمان رسم بود که استادان برای ورود به کار دانشگاهی سخنرانی کنند. به همین دلیل هم نیچه در یادداشت‌های پاییز برای نخستین بار اشاره به دو سخنرانی می‌کند. سخنرانی نخست، درباره درام موسیقایی یونانی بود و سخنرانی دوم با موضوع سقراط و تراژدی. این سخنرانی‌ها در تاریخ ۱۸ ژانویه و اول فوریه ۱۸۷۰ در دانشگاه بازل ایراد شدند.

موضوع سخنرانی اول رابطه شعر و موسیقی، اهمیت گروه همسرایان در «درام موسیقایی» یونانی و خاستگاه دیونیزوسی آن بود. نیچه در

سخنرانی دوم مرگ تراژدی با ظهور جریان سقراط‌گرایی و زیباشناسی آگاهانه اورپید در یونان باستان را مطرح کرد و در تابستان ۱۸۷۰ رساله‌ای با عنوان جهان‌بینی دیونیزوسی نگاشت. این رساله نسخه ابتدایی اثری با عنوان «زایش اندیشه تراژیک» در دسامبر ۱۸۷۰ بود. در همین رساله توجه نیچه برای نخستین بار به تضاد بسیار مهم جهان آپولونی و دیونیزوسی جلب شد و اینکه با تکیه بر این تضاد، امکان تفسیر تراژدی یرنانی فراهم می‌شد. جهان‌بینی دیونیزوسی طرحی نو در روند فکری نیچه ایجاد کرد و تداوم آن را می‌توان در زایش اندیشه تراژیک و سقراط و تراژدی مشاهده کرد.

در آغاز سال ۱۸۷۱ نیچه هنگام اقامت در لوگانو یادداشت‌ها و نوشته‌هایش را تمرکز بر جهان آپولونی - دیونیزوسی و مرگ به دلیل دنباله‌روی از سقراط به شکل رساله‌ای با عنوان خاستگاه و هدف تراژدی با هم درآمیخت. بررسی ریشه‌ای اجتماعی فرهنگ یونان باستان باعث شد که متن جهان‌بینی دیونیزوسی اساس کتاب زایش تراژدی شود. همچنین نیچه در همین زمان مسی با عنوان سقراط و تراژدی یونانی منتشر کرد و آن را بر نوشته پیشین خود افزود.

در بیستم آوریل ۱۸۷۰ نیچه این اثر را به ریلها انگلمان ناشر اهل لایپزیگ سپرد و عنوان موسیقی و تراژدی را بر آن نهاد. ناشر پس از یک سال برای انتشار کتاب اعلام آمادگی کرد، ولی نیچه به پیشنهاد ناشر را نپذیرفت و با بازبینی کتاب در نهایت پاییز ۱۸۷۱ نسخه نهایی کتاب زایش تراژدی از روح موسیقی یونانی آماده شد. این بار، ارنست ویلهلم کریتیچ که ناشر آثار ریشارد واگنر بود، در سال ۱۸۷۲ و در لایپزیگ این کتاب را منتشر کرد. بعدها نیچه در سال ۱۸۸۶ با نگارش پیشگفتاری بر این اثر با عنوان نقد خویشتن آن را به چاپ رساند.

نیچه در این اثر برای نخستین بار خوانشی متفاوت و جسورانه از دوره یونان باستان و زایش تراژدی مطرح می‌کند. هرچند دوستانش و

به خصوص ریشارد واگنر در ابتدا این اثر را «شاهکار» می خوانند، استاد نیچه در فیلولوژی این اثر را سرگشتگی هشیارانه می نامد. اولریش فون ویلاموویتس - مولندورف که بعدها از بزرگترین استادان فیلولوژی آلمان شد، نقدی با عنوان «فیلولوژی آینده! پاسخی به زایش تراژدی فریدریش نیچه» نگاشت و منتشر کرد. در این نوشته نویسنده به دانش فلسفی و فیلولوژی نیچه حمله و این ادعا را مطرح کرد که نیچه به بهای برپا کردن ریشارد واگنر، تمدن یونان باستان را یکسره ویران کرده است. واگنر و رستان نیچه به دفاع از او، به این مقاله پاسخ دادند، ولی نیچه خیلی زود دریافت که بیشت فیلولوژها با نظریه او موافق نیستند.

زایش تراژدی - مرغم جوانی و ناپختگی نویسنده ی آن، سنگ بنایی برای نگرش نیچه به یونان باستان شد و بعدها نویسنده این دیدگاه را در کتاب های دیگر، گگهرده مت مطرح ساخت. این تمجید و تعریفی که نیچه از ریشارد واگنر و آرتور شوپنهاور در این اثر می کند، بعدها دگرگون شد و حتی نیچه در رد نظریات واگنر کا به نگاشت.

در هر حال، اثر حاضر را در دوره های مختلف بارها بررسی و تحلیل کرده اند. دلیل این توجه، نگاه و نگرش است که نیچه بعدها بیشتر به آن گرایش یافت، منظور بازسنجی همه ارزش ها است. شاید از این دیدگاه بتوان بهتر و دقیق تر به این نخستین گام جسورانه به ر جوانی نگریست.